

Mondelinge taalvaardigheid

Woordenschat en woordgebruik

- heeft een passieve woordenschat van gemiddeld 4000 woorden
- heeft een actieve/ productieve woordenschat van gemiddeld 2500 woorden
- gebruikt vaktaal/ academische schooltaal woorden
- gebruikt classroom English woorden
- begrijpt verschillende vormen van ontkenningen

Spreken

- vertelt over een gebeurtenis
- vertelt een verhaal (na)
- geeft uitleg bij een tekening
- geeft een (eenvoudige) beschrijving en laat anderen raden wie/wat het is
- reageert op gevoelens van anderen
- maakt korte zinnen waarin lidwoorden, voorzetsels, bijwoorden en bijvoeglijke naamwoorden voorkomen
- raakt zich bewust van samenhang door verhalen te vertellen of prentenboeken na te vertellen
- brengt samenhang en structuur aan in het verhaal, door gebruik van eenvoudige signaalwoorden (bijvoorbeeld: en toen)

Luisteren

luistert en begrijpt (zowel individueel, in kleine groep als klassikaal):

- luistert naar instructie:
 - luistert naar uitleg van nieuwe taken
 - luistert naar instructie in de les
- luistert naar een verhaal:
 - luistert naar de mening van de leerkracht, elkaar of iemand anders
- luistert naar radio en televisie en naar gesproken tekst op internet:
 - luistert naar informatieve presentaties van de leerkracht
 - bekijkt/beluistert educatieve programma's afgestemd op leeftijd
- koppelt kennis van de wereld aan gesproken tekst
- achterhaalt de bedoeling van gesproken tekst op basis van eigen kennis en ervaring

Gesprekjes voeren

- voert gesprekken (gepland en ongepland):
 - gesprekken tijdens of na het lezen en schrijven
 - gesprekken over gevoelens
- neemt (voorzichtig) deel aan discussie en overleg:
 - voert korte/eenvoudige gesprekken
 - voert overleg in kleine groepjes
 - voert gesprekken waarin leerlingen praten over elkaars werk
 - voert gesprekken in spelvorm
- wisselt informatie uit:
 - wisselt informatie uit in situaties waarin leerlingen elkaar helpen en uitleggen wat ze moeten doen of hoe ze een bepaalde taak moeten uitvoeren
 - praat over spelregels
 - denkt mee over een groepsactiviteit
 - geeft een mening over een gebeurtenis op school
 - geeft feedback aan anderen
 - legt anderen een taak of inhoud uit
- kan alternatieven zien
- stelt vragen

Lezen

Informatieve teksten

- leest losse woorden en de betekenis van woorden in een woordweb of op een poster
- leest, met hulp, informatieve teksten, bijvoorbeeld opsommingen zoals een boodschappenlijstje
- leest, met hulp, korte bijschriften/toelichting bij tekeningen, of bijvoorbeeld toelichtende teksten bij producten in een winkel, supermarkt of in een openbare ruimte

Instructies

- leest, met hulp, een eenvoudig recept, instructie bij (computerspel) of aanwijzing op website

Betogende teksten

- leest, met hulp, eenvoudige reclameteksten

Verhalen

- leest eenvoudige leesboeken
- leest, met hulp, eenvoudige ondertiteling bij kinderfilms

Poëzie

- leest bekende versjes, liedjes en rijmpjes (bijvoorbeeld: kringliedjes, raadselrijmpjes, liedjes van jaarfeesten)
- leest, met hulp, nieuwe versjes, liedjes en rijmpjes

Fonemisch bewustzijn en alfabetisch principe

- begrijpt de elementaire leeshandeling en automatiseert deze
- decodeert klankzuivere woorden vlot en accuraat
- krijgt teksten te lezen waarbij het onderwerp zich kenmerkt door:
 - dichtbij
 - hier en nu
 - context gebonden
 - concreet(bijvoorbeeld: gevoelens, dagelijkse gebeurtenissen, , vriendschap, verliefdheid, dieren, natuur)
- krijgt teksten te lezen met als niveau:
 - herkenbare structuur, bijvoorbeeld: chronologisch, opsommend
 - herkenbare lay-out, duidelijke titel
 - eenvoudige, eenduidige verwijzingen (ze verwijzen naar iets concreets)
 - lage informatiedichtheid
 - concrete woorden, inhoudswoorden, bij platen (bijvoorbeeld: korte zinnen)

Schrijven

Correspondentie

- schrijft, met hulp, briefje of kaartje aan een klasgenoot, ouder of de leerkracht

Formulieren invullen

- noteert, met hulp, een toelichting bij een afbeelding/tekening

Verslagen

- maakt, met hulp, lijstjes of uitnodigingen

Vrij schrijven

- produceert, met hulp, korte teksten bij zelfgemaakte tekeningen of bestaande afbeeldingen in boekjes of posters

Uitvoering van het schrijven

- voert gesprekken met de leerkracht over wat hij/zij heeft opgeschreven. In deze gesprekken is aandacht voor het aanbrengen van samenhang
- ziet dat geschreven taal communicatieve doelen heeft.
- schrijft tekst met als doel gedachten onder woorden te brengen
- ervaart reacties van de leerkracht, klasgenoten en ouders op teksten
- dicteert tekst: de leerkracht ondersteunt de formulering door suggesties en vragen
- krijgt uitleg over spelling en grammatica in andermans teksten

